

Tänavamüra ja hüpertensioon

Mootorsõidukid on nüüdisajal peamised linna tänavamüra põhjustajad. Hinnanguliselt peetakse kõrgeenenud tänavamüra taset arteriaalset hüpertensiooni soodustavaks teguriks.

Rootsis korraldatud uuringus selgitati tänavamüra ja arteriaalse hüpertensiooni seoseid. Uuringusse randomiseeriti Stockholmi elanikud vanuses 19–80 aastat ja neile saadeti posti teel küsitluslehed. Vastused saadi 667 isikult. Nende elukoha tänavamüra tase klassifitseeriti 2 rühma: 5–44 dB ja 45–64 dB.

Saadud andmete statistilisel analüüsil ilmnis positiivne seos tänavamüra taseme ja sellele eksponeeritud isikute vererõhu väärtuste vahel. See

oli enam väljendunud naistel, samuti isikutel, kes olid oma elukohas elanud üle 10 aasta. Ühtlasi ilmnis, et isikutel, kelle eluruumid olid müra vastu paremini kaitstud (aknad olid kaetud kolmekordse klaasiga, magamistuba ei olnud tänavapoolne), oli tänavamüra taseme ja kõrgeenenud vererõhu seos vähem väljendunud. Autorid järeldavad, et tänavamüra on arteriaalse hüpertensiooni kujunemise riskitegur.

Bluhm GL, Berling N, Nordling E, et al. Road traffic noise and hypertension. *Occupational and Environmental Medicine*. 2007;64:122–6.

Vahetustega töö mõjutab metaboolse sündroomi biomarkereid ja organismi põletikunäitajaid

On teada, et organismi füsioloogilistel näitajatel ja metabolismil on kindel ööpäevane rütm.

Buenos Airese meditsiiniuuringute instituudis jälgiti vere leukotsüütide taset ja metaboolse sündroomi riskitegureid päevaajal ja vahetustega töötavatel isikutel. Uuringusse kaasati 877 ainult päeval töötavat ja 474 vahetustega töötavat inimest. Neile tehti arstlik uuring, registreerides ka antropomeetrilised ja vererõhu näitajad, küsitleti tervist mõjutavate harjumuste suhtes ja neil määrati veres mitmesugused metaboolse sündroomi biokeemilised markerid.

Tulemused. Võrreldes vaid päeval töötavate isikutega oli vahetustega töötajatel suurem kehamassi indeks (vastavalt $26,3 \pm 0,2$ ja $27,1 \pm 0,3$), suurem vöö ümbermõõt (vastavalt $0,93 \pm 0,01$ ja $0,95 \pm 0,01$ m), kõrgem diastoolne vererõhk (vastavalt 76 ± 1 ja 78 ± 1 mm Hg), suurem vere insuliinisisaldus tühja kõhuga (vastavalt $55,9 \pm 1,9$ ja

$65,5 \pm 2,9$ pmol/L), kõrgem triglütseriidide tase veres (vastavalt $1,5 \pm 0,1$ ja $1,71 \pm 0,84$ mmol/L). Kõigi näitajate erinevused olid statistiliselt usaldusväärsed. Regressioonanalüüs kinnitas, et vere leukotsüütide arv oli korrelatsioonis töötamise ajaga, sõltumata vanusest, suitsetamisest, haridusest või metaboolse sündroomi markeritest.

Autorid on seisukohal, et suurenenud vere leukotsüütide arv on organismi süsteemse põletiku bioloogiline marker, mis on seotud inimese töögraafikuga. Metaboolse sündroomi kujunemise risk on samuti suurem neil, kes töötavad väljaspool tavalist tööaega.

Sookoian S, Gemma C, Gianotti TF, et al. Effects of rotating shift work on biomarkers of metabolic syndrome and inflammation. *J Intern Med* Published article online: 22-Jan-2007 <http://doi:10.1111/j.1365-2796.2007.01766>.

Juuksevärvist põhjustatud allergia

Enam kui 100 aastat on para-fenüülenediamiini (PPD) kasutatud juuste püsivärvide koostisosana. Seni kasutusel olevatest juuksevärvidest enam kui kaks kolmandikku sisaldavad PPDd. Tänu oma madalale molekulkaalule tungib see juuksekarvadesse ning -follikulitesse ja seondub valkudega. Nende omaduste tõttu on PPDd sisaldavad juuksevärvid ka püsivaks kontaktallergeeniks ning võivad põhjustada mitmesuguseid allergilisi reaktsioone. Samas on juuste värvimine muutumas üha populaarsemaks. Taanis värvib juukseid 75% nais-

test ja 18% meestest, suur osa neist juba teismelisena. Jaapanis teeb seda 80% kahekümnendates aastates naistest ja kolmandik samaealistest meestest.

Juuste värvimisega seotud allergiaavaldused on muutunud tõsiseks tervishoiuprobleemiks Saksamaal, Prantsusmaal ja Rootsis, kus on keelustatud PPD kasutamine juuksevärvides. Euroliidu värske direktiivi kohaselt võivad müügil olevad juuksevärvid sisaldada 6% PPDd.

Editorial. Allergy to hair dye. *BMJ* 2007;334:220.

Kohvijoomine vähendab eakatel südamehaigustesse suremise riski

Mõnedes varasemates uuringutes on esitatud hüpotees, et kofeiin vähendab söömisjärgse vererõhu languse ohtu koronaarhaigusega patsientidel. New Yorgi Brooklyni Meditsiinikolledžis korraldatud prospektiivsesse uuringusse kaasati 6594 inimest vanuses 38–86 aastat, kel ei olnud anamneesis südame-veresoonkonnahaigusi. Uuringu eesmärk oli selgitada, kuidas kohvi tarbimine mõjutab kardiovaskulaarset suremust.

Ilmnes, et eakatel (üle 65 a) inimestel, kes tarbisid regulaarselt kohvi, oli väiksem risk haigestuda südame-veresoonkonnahaigustesse ning väiksem kardiovaskulaarse surma risk. Kohvijoomise kaitsev toime oli sõltuvuses joodud kohvi ning sellega

saadud kofeiini hulgast. Inimestel, kel oli raske hüpertooniatõbi, see toime ei ilmnunud, samuti noorematel (alla 65 a) vaatlusalustel. Kohvijoomine ei mõjutanud ka suremust ajuveresoonte haigustesse.

Autorid järeldavad, et harjumuspärane regulaarne kohvijoomine vähendab südamehaigustesse suremuse riski eakatel.

Greenberg JA, Dunbar CC, Schnoll R, et al. Caffeinated beverage intake and the risk of heart disease mortality in the elderly: a prospective analysis. *Am J Clin Nutrition* 2007;86:392–8.